

SPRAWOZDANIE

*z kontroli przeprowadzonej
w Domu Pomocy Społecznej nr 1 w Lęborku*

Kontrolę przeprowadził sędzia Jakub Dylewski z Sądu Rejonowego w Lęborku. Kontrola odbyła się na podstawie art. 43 ust. 1, 2, 3 i 4 pkt 1 ustawy z 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (*tekst jednolity Dz. U. z 2024 roku, poz. 917*) i obejmowała okres od dnia 1 stycznia 2025 roku do 31 grudnia 2025 roku.

Kontrola obejmowała w szczególności sprawdzenie:

- a) legalności przyjęcia i przebywania w Domu Pomocy Społecznej nr 1 w Lęborku osób z zaburzeniami psychicznymi, z uwzględnieniem prawidłowości prowadzenia dokumentacji stanowiącej podstawę przyjęcia do placówki i przebywania w niej osób z zaburzeniami psychicznymi;
- b) przestrzeganie praw tych osób;
- c) warunków, w jakich one tam przebywają.

Sędzia przeprowadził kontrolę na podstawie następujących czynności:

- a) badanie prawidłowości prowadzenia dokumentacji stanowiącej podstawę przyjęcia do placówki oraz przebywania tam osób z zaburzeniami psychicznymi;
- b) badanie prawidłowości stosowania ograniczenia możliwości samodzielnego opuszczania terenu placówki na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (*tekst jednolity Dz. U. z 2024 roku, poz. 1283*);
- c) badanie prawidłowości prowadzenia dokumentacji medycznej dotyczącej zastosowania przymusu bezpośredniego lub rejestru przypadków zastosowania przymusu bezpośredniego, z uwzględnieniem danych utrwalonych za pomocą urządzeń monitorujących;
- d) badanie współdziałania kontrolowanego podmiotu z rodzinami i opiekunami osób z zaburzeniami psychicznymi;
- e) badanie prawidłowości i terminowości załatwiania skarg i wniosków osób z zaburzeniami psychicznymi przebywających w kontrolowanym podmiocie;
- f) wizytację Domu Pomocy Społecznej nr 1 w Lęborku.

Ostatnia kontrola Sądu odbyła się w 2025 roku i obejmowała okres od 1 stycznia 2024 roku do 31 grudnia 2024 roku.

Kontrolę przeprowadzono w dniach 4 – 5 maja 2026 roku. Podstawą kontroli była dokumentacja stanowiąca podstawę do przyjęcia do placówki, pozostała dokumentacja w postaci protokołów przeprowadzonych kontroli przez inne podmioty, dokumentacja związana ze skargami i wnioskami mieszkańców oraz innych osób na pracę placówki, a także pisemna informacja przekazana przez Dyrektora Domu Pomocy Społecznej nr 1 w Lęborku. Ponadto sędzia przeprowadził bezpośrednią obserwację warunków bytowo – mieszkaniowych

pensjonariuszy placówki i warunków opiekuńczych i organizacyjnych zapewnionych przez Dom Pomocy Społecznej w Lęborku. Sędzia odbył ponadto rozmowy z mieszkańcami Domu.

Dom Pomocy Społecznej nr 1 w Lęborku jest jednostką budżetową podlegającą Staroście Powiatowemu w Lęborku. Dotychczas był to dom dla osób przewlekle somatycznie chorych i przewlekle psychicznie chorych. Funkcjonował na podstawie decyzji Wojewody Pomorskiego z dnia 28 grudnia 2006 roku nr 31/2006 PS. IV-9013/24/06. Obecnie profil domu został zmieniony. Placówka funkcjonuje w oparciu o decyzję Wojewody Pomorskiego z dnia 18 grudnia 2025 roku o nr PS – IX.9423.2.3.2025.LG, zezwalającej Powiatowi Lęborskiemu na prowadzenie na czas nieokreślony jednostki dla 88 osób przewlekle somatycznie chorych. Osoby chore psychicznie, które zostały przyjęte do jednostki na poprzednich warunkach mają pozostać w domu na tych zasadach. Dom ma charakter otwarty.

Ww. zmiana wynikała z zaleceń pokontrolnych wydanych przez Pomorski Urząd Wojewódzki w Gdańsku w 2024 roku, który nakazał doprowadzenie do usytuowania prowadzonych typów domów pomocy społecznej w odrębnych budynkach. Z informacji uzyskanych od pracownika socjalnego i dyrektora, wynikało, że w związku z brakiem możliwości rozdzielenia mieszkańców na dwa odrębne budynki, złożono wniosek o zmianę profilu działalności DPS.

Domem Pomocy Społecznej nr 1 w Lęborku w kontrolowanym okresie i obecnie kieruje dyrektor Jolanta Wilkiel. W 2025 roku w Domu Pomocy Społecznej nr 1 w Lęborku było zatrudnionych ogółem 63 osób, które uczestniczyły w omawianym czasie w szkoleniach podnoszących ich kwalifikacje i umiejętności. W DPS nr 1 w Lęborku w kontrolowanym okresie odbyło się 11 szkoleń dla pracowników (*w tym w formie on – line i stacjonarnej*).

Placówka dysponuje 88 miejscami dla osób przewlekle somatycznie chorych. Na podstawie poprzednio obowiązującego postanowienia Wojewody Pomorskiego 65 z tych miejsc było dla osób przewlekle somatycznie chorych, a 23 dla osób przewlekle psychicznie chorych.

Głównym celem placówki jest zapewnienie mieszkańcom całodobowej opieki w formie świadczenia usług bytowych, opiekuńczych i wspomagających.

Na dzień 31 grudnia 2025 roku w placówce przebywało 87 mieszkańców w wieku od 30 lat do 97 lat. Wszyscy mieszkańcy domu wymagali wsparcia i opieki w codziennym funkcjonowaniu (*w tym 3 osoby leżące, 36 osób poruszających się na wózku inwalidzkim, 9 osób poruszających się przy pomocy kuli, laski bądź balkonika i 39 osób sprawnych ruchowo*).

W Domu Pomocy Społecznej nr 1 w Lęborku na koniec 2025 roku przebywało 34 osoby ubezwłasnowolnione całkowicie a 8 ubezwłasnowolnionych częściowo. Wszystkie osoby ubezwłasnowolnione mają ustanowionych opiekunów prawnych lub kuratorów. Część z nich stanowi rodzina pensjonariuszy, a część pracownicy Domu Pomocy Społecznej nr 1 w Lęborku z uwagi na to, że rodzina nie chciała lub nie mogła pełnić takiej funkcji.

W 2025 roku żaden z pacjentów nie został ubezwłasnowolniony. Dom Pomocy Społecznej na początku 2026 roku zwrócił się do Prokuratury Okręgowej w Słupsku o zainicjowanie postępowań o ubezwłasnowolnienie w stosunku do niektórych z mieszkańców. Zdaniem placówki ubezwłasnowolnienia wymaga 7 pacjentów (*poza ww. 42 osobami*

ubezwłasnowolnionymi dotychczas) i jednocześnie nie zachodzą podstawy do zmiany orzeczenia dot. ubezwłasnowolnienia wobec osób ubezwłasnowolnionych na tę chwilę.

Pozostali pensjonariusze mieli pełną zdolność do czynności prawnych.

W 2025 roku do Domu Pomocy Społecznej przyjęto 12 osób (*odpowiednio w dniach 14 stycznia 2025 roku, 10 lutego 2025 roku, 25 lutego 2025 roku, 28 lutego 2025 roku, 18 marca 2025 roku, 9 kwietnia 2025 roku, 7 maj a2025 roku, 11 lipca 2025 roku, 15 lipca 2025 roku, 19 sierpnia 2025 roku, 27 sierpnia 2025 roku 24 października 2025 roku*). Wszystkie ww. osoby zostały przyjęte jako przewlekłe somatycznie chore.

11 spośród ww. osób wyraziło zgodę na pobyt w placówce. Analiza dokumentacji dotycząca ww. osób pozwalała na stwierdzenie, że znajdują się w niej pisemne zgody pensjonariuszy na umieszczenie w Domu Pomocy Społecznej nr 1 w Lęborku.

1 pensjonariusz został umieszczony w placówce bez zgody – na mocy postanowienia sądu. W stosunku do tej osoby postanowienie wydał Sąd Rejonowy w Lęborku (*sprawa o sygnaturze akt III RNs 211/20*). W badanej dokumentacji znajdował się odpis postanowienia o umieszczeniu w DPS bez zgody. Powyższe dane zostały zweryfikowane przez kontrolującego w oparciu o informację znajdujące się w zasobach Sądu Rejonowego w Lęborku.

W badanym okresie 13 osób zakończyło pobyt w Domu Pomocy Społecznej nr 1 w Lęborku, w tym 10 osób zmarło, a 3 zrezygnowały z pobytu.

W Domu Pomocy Społecznej nr 1 w Lęborku na koniec 2025 roku przebywały 23 osoby chore psychicznie przewlekłe, w tym 10 kobiet i 13 mężczyzn (*w tym 13 osób chorych na schizofrenię, po jednej osobie chorej na chorobę schizoafektywną, organiczne zaburzenia urojeniowe, encefalopatię pourazową, zaburzenia psychiczne innego rodzaju, organiczne zaburzenia psychiczne, encefalopatię, zaburzenia depresyjne na podłożu organicznym, charakteropatię i 2 osoby z upośledzeniem umysłowym w stopniu umiarkowanym*).

W ocenie kontrolującego dokumentacja dotycząca przyjęcia i przebywania pensjonariuszy prowadzona jest rzetelnie i starannie. Znajdują się w niej wszystkie niezbędne elementy, w tym przede wszystkim dokumenty stanowiące podstawę przyjęcia do placówki, jak i pisemne zgody pacjentów na przyjęcie.

W placówce przeprowadzane są co pół roku badania psychiatryczne o jakich mowa w art. 38 ust. 5 ustawy o ochronie zdrowia psychicznego. Badania psychiatryczne wykonywane jest w stosunku do wszystkich osób ze zdiagnozowaną chorobą psychiczną oraz wobec osób, w stosunku do których taka potrzeba zachodzi (*oświadczenie pracownika socjalnego*). Dokumentacja i w tym zakresie prowadzona jest rzetelnie i starannie.

W kontrolowanym okresie nie stosowano również środków przymusu bezpośredniego wobec mieszkańców domu.

Mieszkańcy mają zapewniony dostęp do świadczeń zdrowotnych świadczonych przez lekarza POZ oraz do opieki psychiatrycznej świadczonej przez lekarza psychiatrę. W 2025 roku mieszkańcy byli hospitalizowani oraz konsultowani przez lekarzy specjalistów, jak również przeprowadzono inne specjalistyczne badania – w zależności od potrzeb. Wykwalifikowana kadra pielęgniarek sprawuje całodobową opiekę nad mieszkańcami.

W 2025 roku w stosunku do pensjonariuszy kontrolowanej jednostki nie przeprowadzano zabiegów stwarzających podwyższone ryzyko dla mieszkańców, o których mowa w rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 24 kwietnia 2012 roku w sprawie wykazu świadczeń zdrowotnych stwarzających podwyższone ryzyko dla pacjenta, których udzielenie wymaga zgody (*Dz. U. poz. 494*), wydanym na podstawie art. 33 ust. 3 ww. ustawy o ochronie zdrowia psychicznego w postaci punkcji podpotylicznej lub lędźwiowej przeprowadzanej w celu pobrania płynu mózgowo rdzeniowego lub podawania leków oraz leczenia elektrowstrząsami.

Mieszkańcy placówki mają zapewnione warunki bezpiecznego i godnego życia z przestrzeganiem prawa do wolności, intymności i prywatności. Pensjonariusze mieszkają w pokojach jedno, dwu i więcej osobowych.

Usługi opiekuńcze świadczone są całodobowo. Ich poziom nie budzi żadnych zastrzeżeń. Pracownik socjalny oraz pracownicy pierwszego kontaktu służą pomocą w załatwianiu wszelkich spraw osobistych. Pensjonariusze biorą udział w zajęciach terapeutycznych i warsztatowych. Podczas tych zajęć nacisk kładziono na rozwijanie zdolności samodzielnego funkcjonowania, podnoszenie sprawności mieszkańców i ich aktywizowanie. Gama zajęć w ramach terapii była bardzo szeroka i urozmaicona, dostosowana do indywidualnych potrzeb. W ośrodku prowadzona jest również rehabilitacja ruchowa. Mieszkańcy mają zapewnioną możliwość zaspokajania potrzeb kulturalnych. Dom Pomocy Społecznej nr 1 w Lęborku zapewnia swoim podopiecznym kontakt z psychologiem, prowadzona jest terapia indywidualna i grupowa.

W 2025 roku dyrektor Domu Pomocy Społecznej nr 1 w Lęborku nie wydał decyzji o ograniczeniu możliwości samodzielnego opuszczania terenu domu pomocy społecznej na podstawie ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej.

Dom Pomocy Społecznej nr 1 w Lęborku utrzymuje stały kontakt z opiekunami i kuratorami osób ubezwłasnowolnionych oraz z rodzinami mieszkańców. W kontrolowanym okresie nie było zastrzeżeń co do sprawowania opieki przez wszystkich opiekunów. Dom Pomocy Społecznej nr 1 w Lęborku jest w stałym kontakcie z opiekunami i kuratorami, a wszelkie ewentualne uwagi i prośby są przekazywane na bieżąco.

Dom ma charakter otwarty. Brak jest ograniczeń co do odwiedzin. W domu znajduje się pokój gościnny dla odwiedzających. Określone są dni i godziny przyjęć przez Dyrektora, przy czym również poza wyznaczonymi godzinami pensjonariusze mogą porozmawiać z kierownikiem placówki, jak i pozostałym personelem, gdyż pracownik socjalny na bieżąco rozmawia z podopiecznymi. W trakcie kontroli dało się zauważyć przyjazną atmosferę, zaufanie, jakim pensjonariusze darzą pracowników, do których mogą w każdej chwili zwracać się ze swoimi problemami.

W placówce jest prowadzony zeszyt skarg i wniosków. W kontrolowanym okresie nie wpłynęła żadna skarga.

W 2025 roku przeprowadzono kontrole zewnętrzne placówki:

- a) Państwowa Inspekcja Pracy (*Słupsk*) w dniach 8 maja 2025 roku, 16 maja 2025 roku i 30 maja 2025 roku – nie stwierdzono nieprawidłowości;

- b) Państwowy Powiatowy Inspektor Sanitarny w Łęborku w dniach 16 września 2025 roku i 20 listopada 2025 roku – nie stwierdzono nieprawidłowości;
- c) Pomorski Urząd Wojewódzki – w dniach od 19 listopada 2025 roku do dnia 21 listopada 2025 roku – nie stwierdzono nieprawidłowości.

Przeprowadzona w 2025 roku kontrola przez sędziego wizytującego nie skutkowała wydaniem żadnych zaleceń, nie stwierdzono uwag i zastrzeżeń.

Przeprowadzona kontrola wykazała prawidłowe prowadzenie wszelkiej dokumentacji, w tym stanowiącej podstawę przyjęcia i przebywania osób w Domu Pomocy Społecznej nr 1 w Łęborku. Wyrażna jest dbałość o jak najlepsze warunki przebywania pensjonariuszy, zaangażowanie pracowników w aktywizację mieszkańców.

W wyniku przeprowadzonej kontroli nie stwierdza się żadnych uwag i zastrzeżeń, brak jest podstaw do wydania zaleceń pokontrolnych.

Łębork, dnia 12 czerwca 2026 roku

S E D Z I A
Sądu Rejonowego w Łęborku
Jolanta Dylewska

